

УДК 336.743

Хома І.Б.

*доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів**Національного університету «Львівська політехніка»*

Цюрось Д.Г.

*магістр**Національного університету «Львівська політехніка»*

УМОВИ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ЛЕГАЛІЗАЦІЯ

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено інноваційне поняття «криптовалюта» та визначено найосновніші її види, що існують на ринку фінансових послуг сьогодні. Виокремлено переваги та недоліки використання криптовалют. Розглянуто тенденції поширення криптовалют в Україні та світі. Проаналізовано процес легалізації криптовалют на ринку України, що триває донині. Досліджено основні положення Концепції державної політики у сфері віртуальних активів та законопроекту щодо оподаткування криптовалют.

Ключові слова: електронні гроші, криптовалюта, біткойн, віртуальні активи, легалізація.

АННОТАЦИЯ

В статье исследовано инновационное понятие «криптовалюта» и определены самые основные ее виды, существующие на рынке финансовых услуг сегодня. Выделены преимущества и недостатки использования криптовалют. Рассмотрены тенденции распространения криптовалют в Украине и мире. Проанализирован процесс легализации криптовалют на рынке Украины, который продолжается до сих пор. Исследованы основные положения Концепции государственной политики в сфере виртуальных активов и законопроекта о налогообложении криптовалют.

Ключевые слова: электронные деньги, криптовалюта, биткоин, виртуальные активы, легализация.

ANNOTATION

In the article analyzes the innovative definition of «cryptocurrency» and defines its most basic types that exist in the market of financial services today. The advantages and disadvantages of using cryptocurrency are also highlighted. The trends of distribution of cryptocurrency in Ukraine and in the world are considered. The process of legalization of cryptocurrency at the Ukrainian market, which continues to this day, is analyzed. In particular, the main provisions of the Concept of State Policy in the field of Virtual Assets and the Draft Law on Cryptocurrency Taxation are researched.

Key words: electronic money, cryptocurrency, bitcoin, virtual assets, legalization.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Революційні зміни в характері та використанні грошей сьогодні називають третім великим переродженням грошей. Перший етап появи грошей, а саме монет, відбувся майже три тисячі років тому. Другий – із початку епохи Відродження до індустріальної революції, що характеризувався виникненням паперових грошей та системи національних банків в Італії. На початку ХХІ ст. розпочався третій етап – ера електронних грошей і віртуальної економіки. Стрімке поширення електронної валюти серед населення змушує зосередити увагу саме на цій частині фінансового ринку та окреслити правові межі існування електронних грошей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Серед науковців, що досліджують ринок криптовалют, можна виділити таких, як: Д. Белфорт [10], О. Гудзовата [1], Б. Данилишин [2], Т. Желюк [2], В. Сословський [10], В. Стельмах [2] тощо. Проте питання аналізу особливостей розвитку електронних грошей, зокрема криптовалют, та їх легалізації залишаються малодослідженими у вітчизняній фінансовій системі, що й доводить актуальність теми статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні криптовалют як окремої частини ринку фінансових послуг, окресленні правового поля їх існування та можливостей легалізації криптовалют в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Регулювання емісії та використання електронних (віртуальних) грошей в Україні здійснюється ст. 15 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та Положенням про електронні гроші в Україні, затвердженим Постановою Правління Національного банку України від 04.11.2010 № 481 (зі змінами). Ст. 15 вищевказаного Закону пояснює термін «електронні гроші» як одиниці вартості, що зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, й є грошовим зобов'язанням у готівковій або безготівковій формі цієї особи [1].

Одним із найпопулярніших видів електронних грошей сьогодні є криптовалюта, єдиного підходу до визначення якої немає, адже ці гроші увірвалися на міжнародний ринок економіки зовсім недавно. У табл. 1 наведено основні дефініції цього поняття.

Основою функціонування електронних грошей є різноманітні криптографічні способи захисту. Також використовується асиметричне кодування для емісії (випуску) та обліку. Існування таких систем відбувається у розподілених мережах, які поєднують будь-яку кількість комп'ютерів. Криптовалюті притаманна одна особливість – повна відсутність будь-якого управління. Ось чому ні фіскальні чи судові органи, ні банківські, державні чи приватні уста-

нови не мають впливу на операції з використанням криптовалют. Скасувати, заблокувати чи примусово здійснити транзакцію, не маючи персонального електронного ключа власника цифрового гаманця, неможливо.

До 2018 р. в світі створено близько 1 800 різних криптовалют, а ринок демонструє постійно зростаючу динаміку. Проте лідируючі позиції займає Bitcoin, який розпочав своє функціонування у січні 2009 р. Станом на лютий 2018 р. саме ця криптовалюта займала найбільшу частку на ринку, курс якої становив 8 104 дол. США, а ринкова капіталізація – 137,5 млрд. дол. США. Друге місце на світовому ринку займала криптовалюта Ethereum, третє – Ripple. Структуру ринку криптовалют представлено на рис. 1.

Криптовалюта призначена для спрощення процесу здійснення транзакцій та уможливлення їх проведення за умови різної локалізації

продавця та покупця. Водночас криптовалютні системи мають на меті досягти декількох принципів: консенсусу, унікальності та безпеки, правильної перевірки транзакцій. Проте сьогодні процес ще не є ідеальним, а сама криптовалюта на відміну від звичайної має свої переваги та недоліки (табл. 2).

Незважаючи на наявність як мінусів, так і плюсів, використання криптовалюти набирає швидких обертів не тільки на світовому, а й на вітчизняному ринку.

За оцінками Офісу ефективного регулювання, у 2017 р. Україна входила до топ-10 країн світу за кількістю користувачів криптовалют, а щоденні обсяги торгів ними з використанням гривні сягали 1,9 млн. дол. США [7].

За даними експертів, частка майнінгу (процес видобутку криптовалют із використанням потужностей спеціального комп'ютерного об-

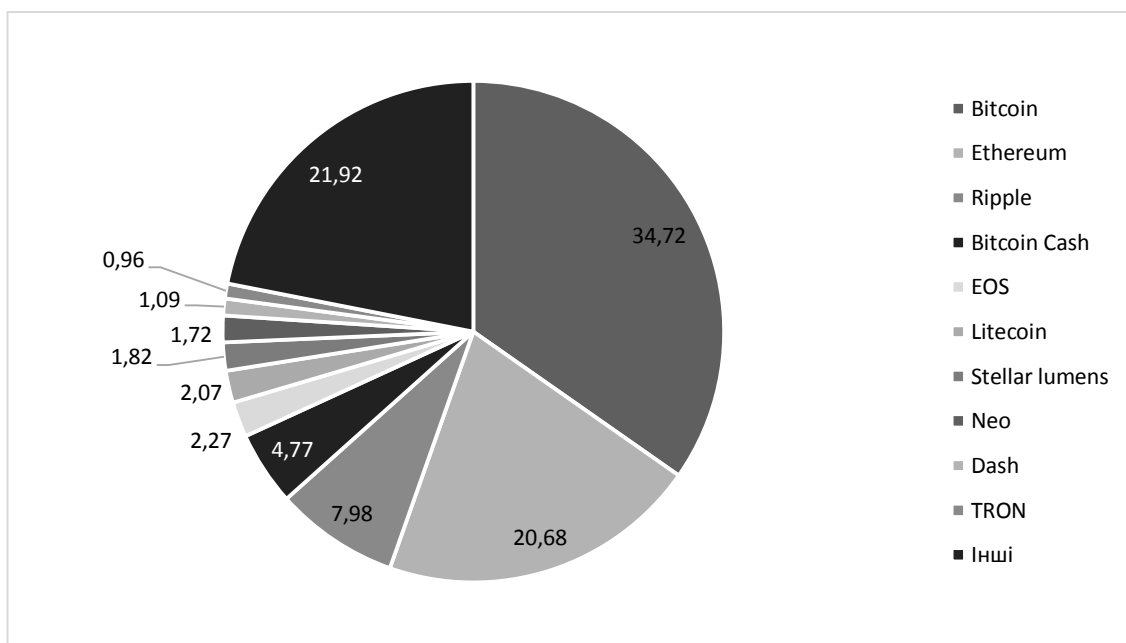

Рис. 1. Структура ринку криптовалют у розрізі їх окремих видів станом на лютий 2018 р., % [11]

Таблиця 1

Визначення поняття «криптовалюта»

Науковець, інституція	Визначення поняття
Т. Желюк, О. Бречко	Стабільний універсальний інструмент глобальних фінансових платежів і водночас фінансовий інструмент із високою капіталізацією, який є конкурентною формою міжнародного переливу капіталу [2, с. 50]
В.Г. Сословський	Засіб розрахунків, у якого відсутня матеріальна форма, який існує у вигляді програмного коду із застосуванням криптографічних методів захисту, випуск та облік якого зазвичай децентралізований та є відомим учасникам розрахунків, а також системою платежів, яку утворюють одиниця розрахунку та транзакції з нею [10, с. 239]
Офіційний сайт Верховної Ради України	Програмний код (набір символів, цифр та букв), що є об'єктом права власності, який може виступати засобом обміну, дані про який вводяться та зберігаються у системі блокчейн як облікові одиниці поточної системи блокчейн у вигляді програмного коду [9]
Офіційний сайт Bitcoin	Цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки та перевірки операцій у своїй мережі. Криптовалюта на відміну від традиційних валют не потребує від центрального банку чи будь-якого іншого централізованого органу влади забезпечення безпеки чи здійснення регулювання грошової пропозиції [6]

Таблиця 2

Переваги та недоліки криптовалюти як одного з видів електронних грошей [1]

Переваги	Недоліки
Миттєва доступність активів без будь-якого періоду очікування	Ризик заборони: існують законодавчі обмеження щодо використання криптовалют у багатьох країнах, а на порушників може бути накладено штраф
Миттєве створення ліквідності за вимогою	Неможливість відмінити платіж
Вивільнення оборотного капіталу: потребу банків тримати резерви зведено до мінімуму; кошти доступні для інших цілей	Волатильність: основним чинником зміни курсу криптовалюти є рівень поточного попиту, який залежить від законодавства
Ефективність угоди: відсутність процесів узгодження	Висока комісія для операцій невеликими сумами
Анонімність: на відміну від класичних електронних грошей, за якими легко відслідковуються операції, відслідкувати власника криптовалютного кошика неможливо, адже в загальному доступі є лише номер і обмежена інформація щодо суми на рахунку	Відсутність гарантій: криптовалюта нічим не забезпечена; відповідальність за заощадження покладено персонально на кожного користувача; через відсутність регулюючих механізмів немає гарантій збереження електронних криптовалютних кошків
Надійність: немає можливості зламати, підробити, також не можна повністю знищити історію операцій, адже вона одночасно зберігається на комп'ютерах і серверах мільйонів користувачів по всьому світу	Складність контролю: жодні централізовані органи не можуть контролювати операції, пов'язані з випуском і рухом криптовалют, через відсутність інформації. Немає основного сервера у пірінговій мережі криптовалют, який би відповідав за всі транзакції
Обмеженість: інвесторів цікавить граничний обсяг випуску зацікавлює, який виключає ризики інфляції через високу активність емітента	Повільне здійснення операцій, на відміну від MasterCard і Visa через необхідність підтвердження від майнера, що можливо один раз на 10 хв.
Незалежність: процес випуску криптовалют не регулюється і не перебуває під контролем рух коштів на рахунку	Недостатнє поширення та визнання
Низькі комісії: для отримання пріоритету користувачі включають комісії в транзакції, а процесингові компанії стягують комісію за переказ криптовалют у фіатні гроші	Небезпека втрати: «ключем» доступу до електронних грошей є спеціальний пароль. Тобто за втрати цього паролю користувач не має можливості використовувати власні криптомонети

ладнання) в Україні перевищує 100 млн. дол. США на рік. Обсяг проведення ICO/ІТО (форма залучення капіталу у вигляді емісії токенів, що передбачають зобов'язання організатора ICO/ІТО спрямувати отриманий капітал на втілення заявлених цілей на встановлених ним умовах) компаній з українським походженням чи розміщенням команд-розробників у 2017–2018 рр. – близько 100 млн. дол. США [5].

Відповідно до даних bestchange, обмін Bitcoin на гривню пропонують 40 сервісів обміну. Згідно з даними Local Bitcoins, більше 20 пунктів обміну в Києві готові обміняти Bitcoins на готівкові кошти. Крім того, відповідні послуги обміну надаються в тому числі за допомогою чат-ботів. Щодо українських бірж криптовалют, то популярними є три біржі: Kuna, Exmo та BTC TRADE UA. Водночас Kuna та BTC TRADE UA здійснюють обмін криптовалют лише на гривню, тоді як Exmo також працює з доларами США, євро, рублями та злотими. Щоденні обсяги торгів із використанням криптовалют представлено на рис. 2.

Лідерами серед криптовалют на українському ринку є, як і в світі, дві валюти – Bitcoin та Ethereum. При цьому обсяг торгів Ethereum у гривні є навіть більшим, аніж у російських рублях (табл. 3).

Окрім того, в Україні вже впроваджуються операції купівлі/продажу за допомогою криптовалют. Наприклад, здійснено продаж першої квартири за Bitcoin, а також у Києві функціонує кафе, де можна розрахуватися криптовалютою.

В Інтернет-магазині SendFlowers представлений широкий вибір способів розрахунку, серед яких є можливість оплати Bitcoin та багато інших.

Більше того, нещодавно на вітчизняному ринку з'явилася власна криптовалюта – BitGrivna. BitGrivna – вид електронних грошей, альтернативна або додаткова валюта з безперечним рівнем безпеки. Її емісія та облік засновані на криптографії і методі захисту Proof-of-work (принцип захисту систем від зловживання послугами, основною метою якого є необхідність виконання запрошуючою стороною деякої роботи (POW-завдання), результат якої легко і швидко перевіряється обслуговуючою стороною) [4].

Назва криптовалюти та її визначення наштабовує на думку, що BitGrivna – це форком Bitcoin, іншими словами, його клон. Проте, зважаючи на регулярне щомісячне зростання курсу криптовалюти на 10%, можна вважати, що BitGrivna створена виключно для збагачення її творців, адже курс криптовалюти повинен залежати від попиту та пропозиції на неї і має бути більш еластичним.

Деякі експерти прогнозують, що стрімке поширення криптовалют серед населення призведе до функціонування криптовалют на рівних правах із національною валютою в країні. Проте тут виникають певні проблеми. Використання криптовалют для здійснення транзакцій зменшить дохід держави у вигляді сеньйоражу (доходу, що отримує держава від емісії грошей на правах власності емітента). А держава,

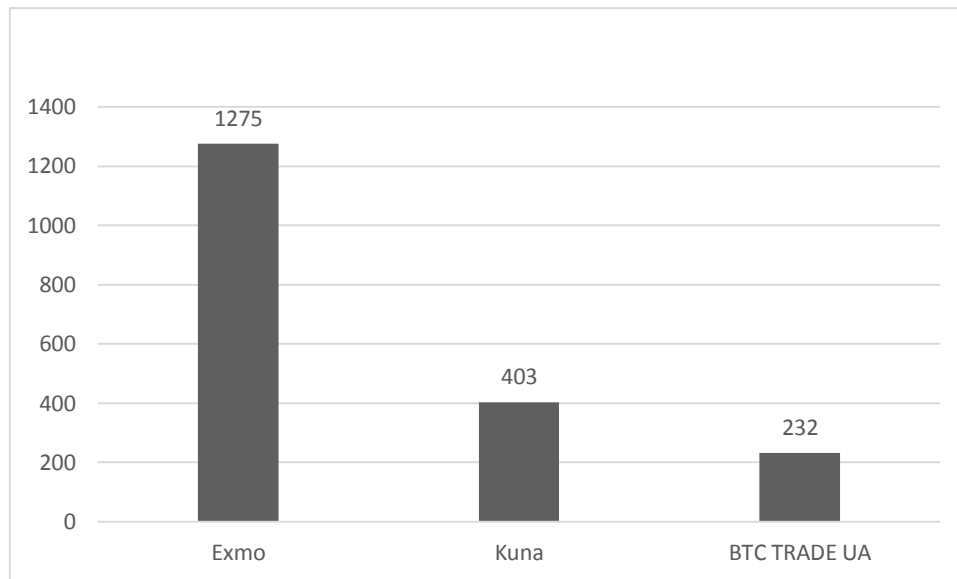

Рис. 2. Добовий обсяг торгів пар криптовалюта/гривня в розрізі українських бірж, в еквіваленті тис. дол. США [3]

Таблиця 3
Місячний обсяг торгів основними криптовалютами з іншими валютами [3]

Місце	Bitcoin до	%
1	USD	39.33%
5	EUR	5.71%
8	PLN	0.57%
22	RUR	0.03%
23	UAH	0.02%
Місце	Ethereum до	%
1	BTC	32.82%
2	USD	26.52%
5	EUR	4.66%
12	PLN	0.08%
17	UAH	0.03%
19	RUR	0.02%

яка втрачає власну валюту, фактично втрачає й певний рівень свого державного статусу, й можливість впливати та регулювати економічні процеси в країні.

В Україні відсутнє чітке правове регулювання щодо діяльності з віртуальними валютами, немає визначеності щодо правового статусу як самої криптовалюти, так і користувачів та творців валюти. Така невизначеність призводить до розвитку ринку криптовалют у тіні та унеможливає здійснення державою фінансового моніторингу даної сфери через відсутність статистичної інформації.

Саме тому Міністерство економіки України останнім часом зосереджує свою увагу на поширення та використання криптовалют як повноцінної сфери економіки країни. Відомство вже розпочало процес розроблення та ухвалення Концепції державної політики у сфері віртуальних активів, основною метою якої є «встановлення чітких умов ведення діяльності у сфе-

рі електронних активів і електронних валют (криптовалюти) для їх легалізації». Концепція насамперед передбачає чітке визначення таких понять, як «віртуальна валюта» («криптовалюта»), «віртуальні активи», «ICO/ІТО», «майнінг», «смарт-контракт» і «токен».

Реалізація Концепції визначається двома етапами:

- 2018–2019 рр. – визначення правового статусу криптовалюти, а також визнання суб'єктами господарювання організації, які надають послуги щодо обміну криптовалюти на традиційну валюту, і навпаки;

- 2020–2021 рр. – отримання провайдерами криптогаманців статусу «суб'єктів первинного фінансового моніторингу»; розроблення законопроектів, які регулюють використання токенів, смарт-контрактів, проведення ICO [7].

Описана Концепція дасть змогу визначити правове коло криптовалют та можливості її легального використання на ринку фінансових послуг України. Адже невизначеність щодо діяльності, пов'язаної з криптовалютами, призводить до розвитку ще одного тіньового сектору економіки.

У Мінекономрозвитку впевнені, що завдяки реалізації Концепції державної політики у сфері віртуальних активів користувачі криптовалют отримають можливість користуватися банківськими послугами, офіційно запрошувати іноземні інвестиції і проводити ICO.

Свою увагу на криптовалютах зосередило й Міністерство фінансів України, яке планує запровадити оподаткування криптовалют. Такий податок застосовуватиметься під час виведення коштів, а також купівлі товарів та послуг. Ставка податку коливатиметься в межах 5% від різниці між цінами продажу і купівлі токена. Додатково військовий збір у розмірі 1,5% буде стягуватися з фізичних осіб.

Такий спосіб оподаткування планується ввести до 2025 р. як тимчасовий захід. Над розробленням законопроекту працює група з 20 представників різних комерційних компаній [8].

Проте є й опозиціонери оподаткування цієї сфери економіки, які стверджують, що за умов сьогодення необхідно ввести мораторій на 10 років для легалізації та впорядкування криптовалютного сегменту. Законопроект № 9083-1 передбачає до 31 грудня 2029 р. дохід фізичних осіб, фізичних осіб –підприємців, юридичних осіб, отриманий ними від операцій із віртуальними активами, звільнити від сплати будь-яких податків. Також звільнити від оподаткування податком на додану вартість, відповідно до законопроекту, операції з увезення на митну територію України та реалізації на митній території України обладнання, що призначене виключно для майнінгу [12].

Ця думка має право на існування, адже така практика використовується в Європі. Зокрема, Європейський суд у 2015 р. звільнив Bitcoin від оподаткування, чим фактично визнав його повноцінною грошовою одиницею. Проте щодо оподаткування або введення мораторію на ринок криптовалют ведуться широкі обговорення та дискусії, єдиного рішення, на жаль, ще немає.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У результаті нестійкості системи грошового обігу на тлі фінансової кризи 2008–2009 рр. на ринку фінансових послуг з'явилася докорінно нова валюта, що набула назви «криптовалюта». Стрімке поширення криптовалют в Україні зосередило увагу центральних органів влади саме на цій частині ринку, а також активізувало процес установа прававого поля існування криптовалют. Процес легалізації розпочато насамперед для узаконення використання цифрових грошей та забезпечення користувачів і власників від шахрайських дій. Також причиною встановлення прававого статусу криптовалют є легалізація майнінгу – діяльності з підтримки розподіленої платформи і створення нових блоків для отримання винагороди у формі емітованої валюти і комісійних зборів у різних криптовалютах.

Тобто узаконення криптовалют є вигідною справою для обидвох сторін: із боку споживача – захист його інтересів, із боку держави – збільшення надходжень до державного бюджету шляхом додаткового оподаткування. Також ці дії дадуть змогу наблизити законодавство України до законодавства ЄС у сфері віртуальних валют.

Як бачимо, законодавче поле України стає все більш гнучким до змін та введення нових сфер економіки для її виведення з тіні. Проте криптовалюта може спричинити певні труднощі з використання національної валюти – гривні, знецінивши її, адже з кожним днем віртуальна валюта набуває все більшого застосування. За

такого стрімкого розвитку та за встановлення стабільної ціни криптовалюти її можна буде застосовувати не тільки зі спекулятивними намірами, а й на міжнародному ринку, проте це вже прямо залежатиме від прававого статусу криптовалют та їх визнання НБУ засобами обміну та зберігання грошей.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гудзовата О.О. Криптовалюти як чинник активізації інноваційного підприємництва. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323383.pdf>.
2. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалют на ринку платежів: нові можливості для національних економік. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2016. № 3. С. 50–60.
3. Зелена книга регулювання ринку криптовалют / Офіс ефективного регулювання. 2018. URL: <http://brdo.com.ua/press-room/rynok-kryptovalyut/>.
4. Коваль С.Ю. Криптовалюти як складова частина фінансової системи: стан і перспективи розвитку в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 15. С. 529–533.
5. Мінекономіки пропонує «криптовалютну концепцію» для України / Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2566382-minekonomiki-proponue-kriptovalutnu-konceptiu-dla-ukraini.html>.
6. Офіційний сайт Bitcoin. URL: <https://www.bitcoin.com/info/bitcoin-glossary>.
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/ua/>.
9. Проект закону про обіг криптовалют в Україні від 06.10.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684.
10. Сословський В.Г., Косовський І.О. Ринок криптовалют як система. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2016. С. 236–246.
11. Топ-10 найпопулярніших криптовалют у світі / Слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2018/02/05/infografika/finansy/top-10-najpopulyarnishyx-kryptovalyut-sviti>.
12. Юрій Дерев'яно запропонував звільнити галузь криптовалют від оподаткування на 10 років / Телеканал 24. URL: https://24tv.ua/derevyanko_zaproponuvav_zvilniti_galuz_kryptovalyut_vid_opodatkovannya_na_10_rokiv_n1040225.

REFERENCES:

1. Hudzovata O.O. (2016), "Cryptocurrencies as a factor in the intensification of innovation entrepreneurship", available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323383.pdf> (Accessed 26 August 2016)
2. Zheliuk T., Brechko O. (2016), "The use of cybercurrencies in the payment market: new opportunities for national economics", Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu, no. 3, 50-60pp.
3. Official site of Office of effective regulation (2018), «The Green Book of Market Regulation of cryptocurrency», available at: <http://brdo.com.ua/press-room/rynok-kryptovalyut/> (Accessed 30 September 2018)
4. Koval S.Yu. (2017) "Cryptocurrency as an integral part of the financial system: the state and prospects of development in

- Ukraine", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 15, 529-533 pp.
5. Official site of multimedia platform for Ukraine's speechless «Ukrinform» (2018), "The Ministry of Economy proposes a «cryptocurrency concept» for Ukraine", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2566382-minekonomiki-proponue-kriptovalutnu-koncepciu-dla-ukraini.html> (Accessed 28 October 2018)
 6. Official site of Bitcoin (2018), available at: <https://www.bitcoin.com/info/bitcoin-glossary> (Accessed 27 October 2018).
 7. Official site of Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2018), available at: <http://www.me.gov.ua/> (Accessed 15 May 2018)
 8. Official site of Ministry of Finance of Ukraine (2018), available at: <https://minfin.com.ua/ua/> (Accessed 19 October 2018)
 9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), "The draft Law of Ukraine «About the circulation of cryptocurrencies in Ukraine», available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684.
 10. Soslovskiy V.H., Kosovskiy I.O. (2016) "The market of cryptocurrencies as a system", *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, no.7, 236-246 pp.
 11. Official site of NGO «Word and Deed» (2018), "Top 10 the most popular cryptocurrency in the world", available at: <https://www.slovovidlo.ua/2018/02/05/infografika/finansy/top-10-najpopulyarnishyx-kriptovalyut-sviti> (Accessed 03 July 2018)
 12. Official site of channel "24" (2018), "Yuriy Derevyanko proposed to release the market of cryptocurrency from taxation for 10 years, available at: https://24tv.ua/derevyanko_zaproponuvav_zvilniti_galuz_kriptovalyut_vid_opodatkovannya_na_10_rokiv_n1040225 (Accessed 12 November 2018)

Khoma I.B.

*Doctor of Economic Sciences,
Professor at Department of Finance,
Lviv Polytechnic National University*

Tsiuros D.H.

*Master's Degree,
Lviv Polytechnic National University*

TERMS OF DEVELOPMENT OF CRYPTOCURRENCIES IN UKRAINE AND THEIR LEGALIZATION

The purpose of the article is to study the conditions of existence of cryptocurrencies today and the forecast of their development on the financial services market of Ukraine. The era of electronic money began at the beginning of the 21st century. To date, the topic is very relevant because the operations using cryptocurrency are spread quickly in the market. According to the data of the Verkhovna Rada of Ukraine, cryptocurrency is a program code (a set of characters, numbers, and letters) that is the object of ownership, which may act as a means of exchange, the data of which are entered and stored in the blockade system as the accounting units of the current system of blocks in the form software code. The degree of distribution of cryptocurrency in the world market is analysed and the most used species are identified (Bitcoin, Ethereum, and Ripple).

The main advantages and disadvantages of using virtual money are also highlighted, including availability, liquidity, anonymity, and reliability on the one side, and lack of guarantees, the complexity of control, volatility, and high commission on the other side.

In Ukraine, the use of cryptocurrency is becoming fashionable. The monthly volume of trades with major hryvnia cryptocurrencies was 0.02% for Bitcoins and 0.03% for Ethereums. We see that the indicator is quite high, taking into account the volumes of cryptocurrency operations in the world.

Taking into account this in Ukraine, at the legislative level, discuss the legalization of the use of cryptocurrencies and define their legal status. Already submitted are relevant bills on the taxation of operations using cryptocurrency, as well as the Concept of state policy in the field of virtual assets, which will legalize such transactions. Legalization of transactions with cryptocurrency involves, first of all, the protection of consumer interests. In this case, the state will also benefit since it will receive additional revenues to the state budget.

Consequently, cryptocurrency has the right to the future because, at a stable price level, it can be used not only with speculative intentions but also in the international market as an international currency. However, for the population, it is necessary to overcome the barrier between trust in paper money and distrust of the virtual.